

COMMERCE-COLLEGIUM

Underdåniga Berättelse

om

Fabrikernes och Manufacturernes ställning år 1837.

Stormächtigste, Allernådigste Konung!

Eder Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium får, i följd af dess åliggande, härmed i underdånighet afgifva berättelse om inhemska Fabrikernes och Manufacturernes ställning och förhållande under det sistförflutna året 1837; äfvensom angående handtverkerierne och andre handaslöjder samma år, så vidt de i detta ämne inkomne uppgifter derom lemnat upplysning.

Beträffande först Fabriks- och Manufactur-näringen, så torde af i underdånighet bilagde Tabell Lit. A. i Nåder inhemtas, att Fabrikernes och Manufacturverkstädernes antal vid ofvannämnde års slut utgjorde 2,049 stycken, hvarvid voro anställda 13,948 arbetare, samt att, vid jemförelse af förhållandet i desse delar år 1836, antalet af Fabriker var alldeles lika begge åren, men att arbetspersonalen år 1837 minskats med 275. Denna minskning lär dock ingalunda kunna anses såsom inverkan på Fabriks-näringen i det hela, enär, enligt hvad inkomne uppgifter vitsorda, flere Fabriker i åtskilliga delar af Riket betydligt ökat antalet af deras arbetare och andre åter, i följd af förenklade metoder och idkarnes noggranna uppmärksamhet på deras rörelse, blifvit satte i tillfälle att med minskad arbetspersonal utvidga sin tillverkning, hvarpå, såsom

INLEDNING

TILL

Commerce-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med fabriker, manufakturer och handtverkerier i riket. – Stockholm : J. Hörberg, 1832-1858.

Täckningsår: 1830-1857.

Innehåller en årlig förteckning över patent (motsv.) åren 1830-1834. Patent benämndes Privilegia exclusiva fram till 1834 då den svenska patentlagen kom.

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. D, Fabriker och manufakturer.

Kommerskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1912.

Täckningsår: 1858-1910.

Innehåller en årlig förteckning över patent åren 1858-1884. År 1885 inrättades det första svenska patentverket, Kongliga Patentbyrån, vilken övertog registrering av patent.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 6: Tab. 5. Fabrikernas tillverkningsvärde 1836-1895.

Kommerkollegii underdåniga berättelse om fabrikernas och manufakturernas ställning år 1837.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2010.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

**Commerce-Collegii underdåniga Berättelse
om Fabrikernes och Manufacturernes ställning år 1837**

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

	Sid.
Inledning.....	1.
1:o. Klädes-Fabrikerne.....	2.
Etoffs-Fabrikerne.....	4.
2:o. Bomulls- och Linneväfnads-Fabrikerne.....	4.
3:o. Mechaniska Bomulls-Spinnerierne.....	5.
4:o. Segel- och Tältduks-Fabrikerne.....	6.
5:o. Siden-Fabrikerne.....	7.
6:o. Band-Fabrikerne.....	7.
7:o. Cattuns-Tryckerierne.....	8.
8:o. Färgerierne.....	8.
9:o. Socker-Raffineringsverken.....	8.
10:o. Fabrikerne för förädling af Tobak.....	9.
11:o. Garfveri-Fabrikerne.....	10.
12:o. Saffians-Fabrikerne.....	10.
13:o. Fabrikerne för åstadkommande af Glas, eller de så kallade Glasbruken.....	10.
14:o. Fabrikerne för tillverkning af Papper.....	11.
15:o. Oljeslagerierne.....	12.
16:o. Fabrikerne för tillverkning af Porcelaine.....	12.
17:o. Såpsjuderierne.....	13.
18:o. Fabrikerne för förfärdigande af mekanisk redskap.....	13.
19:o. Porter-fabrikationen.....	13.
Övrig Tillverkning.....	14.
Husslöjderne.....	15.
Handtverkerierne.....	17.

Sammandrag för År 1837

	Sid.
Lit. A. Jemförelse-Sammandrag för Åren 1836 och 1837... General-Sammandrag öfver de vid Manufacturerne befintlige Stolar och Arbetare samt Tillverknings- värde för åren 1836 och 1837.....	19. 20.
Vid Fabrikerne har, under loppet af åren 1836 och 1837, blifvit tillverkad.....	21-23.
Lit. B. Förteckning på de Fabriksanläggningar, för hvilka Tillstånds-Bref blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1837.....	24-25.
Lit. C. Förteckning å Patenter, som blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1837.....	26-29.
Lit. D. Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver handverkare med deras gesäller, lärlingar och andre vid arbetet skattskrifne personer för år 1837.....	30-33.
Lit. E. Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver Idkare af sådana näringar, som ej kunna bestämdt hänföras till handel eller handverk och icke heller lyda under Hall-Rätt, för År 1837.....	34-37.
Lit. F. Uppgift på den Bevillning, hvartill handverkare och idkare af sådana näringar, som hvarken kunna bestämdt hänföras till handel eller handverk och icke heller lyda under Hall-Rätt, uti Rikets Städer blifvit taxerade för år 1837, enligt de från Magistraterna inkomne förteckningar.....	38-41.
Lit. G. Sammandrag af de Förteckningar öfver Handverkare på Landet, hvilka inkommit till Kongl. Commerce-Collegium, för år 1837	

COMMERCE-COLLEGIUM

Underdåniga Berättelse

om

Fabrikernes och Manufacturernes ställning år 1837.

Stormächtigste, Allernådigste Konung!

Eder Kongl. Majts och Rikets Commerce-Collegium får, i följd af dess åliggande, härmed i underdånighet afgifva berättelse om inhemska Fabrikernes och Manufacturernes ställning och förhållande under det sistförflutna året 1837; äfvensom angående handtverkerierne och andre handaslöjder samma år, så vidt de i detta ämne inkomne uppgifter derom lemnat upplysning.

Beträffande först Fabriks- och Manufactur-näringen, så torde af i underdånighet bilagde Tabell Lit. A. i Nåder inhemtas, att Fabrikernes och Manufacturverkstädernes antal vid ofvannämnde års slut utgjorde 2,049 stycken, hvarvid voro anställda 13,948 arbetare, samt att, vid jemförelse af förhållandet i desse delar år 1836, antalet af Fabriker var alldeles lika begge åren, men att arbetspersonalen år 1837 minskats med 275. Denna minskning lär dock ingalunda kunna anses såsom inverkan på Fabriks-näringen i det hela, enär, enligt hvad inkomne uppgifter vitsorda, flere Fabriker i åtskilliga delar af Riket betydligt ökat antalet af deras arbetare och andre åter, i följd af förenklade metoder och idkarnes noggranna uppmärksamhet på deras rörelse, blifvit satte i tillfälle att med minskad arbetspersonal utvidga sin tillverkning, hvarpå, såsom

exempel må anföras Segelduks-Fabrikerne, hvilkas fabrikation ökades med öfver 15,000 alnar Segelduk, under det arbetarnes antal minskades med 100. Att för öfrigt Fabriker icke kunna allestädes drivas med lika framgång och fördel, ligger i sakens natur, ty ställets belägenhet, det större eller mindre tillfälle det erbjuder till begagnande af vattukraft, samt den mer eller mindre betydliga lefnadskostnad, som på olika ställen erfordras, med flere andre omständigheter, föranleda att, under det på ena stället Fabrikerne hastigare förkofra sig och tilltaga i verksamhet, fabrikationen å ett annat ställe fortgår ytterst långsamt eller också aftager, i händelse den minsta missgynnande omständighet för ögonblicket inträffar. Dessutom kan en minskning i antalet af arbetare eller en minskning i tillverkningen för ett eller annat år ej föranleda till det omdöme, att näringen derföre vore i aftagande eller förfall, helst flerfaldiga tillfälliga omständigheter kunna inträffa, hvilka till en slik temporaire nedsättning af tillverkningen gifva anledning.

De, i afseende på verkens omfattning och tillverkningarnes mängd, betydligaste Fabrikshandteringar voro följande:

1:o. *Klädes-Fabrikerne*: Desse verk utgjorde år 1837 till antalet 109 st., hvarvid begagnades 3,275 arbetare och, vid jemförelse af förhållandet i desse afseenden år 1836, finnes att antalet af Fabriker förstnämnde år blifvit minskadt med 4 och af arbetare med 50. Tillverkningen utgjorde 601,965 alnar Kläde och 23,228 alnar andra diverse Ylleväfnader samt uppgick i värde till 3,583,686 R:dr. Klädesproduktionen understeg således den år 1836 åstadkomne med 17,629 alnar, hvilken minskning hufvudsakligen ägde rum i afseende på den medelfina klädesväfnaden. I Norrköping, som fortfarande utmärker sig såsom Sveriges förnämsta Fabriksstad, har klädestillverkningen, bestående egentligen af finare kläden, utgjort 410,427 alnar eller mera än två tredjedelar af hela klädesproduktionen i Riket. Bland Norrköpings Fabrikanter hade Bolagen Söderberg & Arosenius och Vougt & Wetterling samt J. J. Schubert, Chr. Lenning och C. & F. Bergvall de största tillverkningarne, hvilka uppgingo i värde hos Söderberg & Arosenius till nära 200,000 R:dr och hos de öfrige till emellan 100,000 och 180,000 R:dr hvardera.

Vid Klädes-Fabrikerne i Stockholm fabricerades 91,200 alnar klädes- och andra ylleväfnader. Tillverkningen var år 1837 likasom de föregående åren betydligast hos Fabrikörerne P. C. Dohlström och Bolaget Öbergs Enka & Comp., och utgjorde i värde, hos den förre något öfver och hos den sednare något under 100,000 R:dr.

Uti de 9 städer i Riket, med undantag af Norrköping och Stockholm, hvar-est klädesfabriker år 1837 voro i gång, utgjorde sammantagne tillverkningen 95,744 alnar kläde och andra ylleväfnader, hvilken fabrikation hufvudsakligen åstadkommits, i Nyköping med 25,494 alnar, i Halmstad med 17,791 alnar, i Alingsås med 15,528 alnar och i Wexjö med 14,890 alnar.

Bland de på särskilde orter å landet anlagde 8 Klädes-Fabriker, må här endast såsom förnämligast omnämnas de i Östergöthlands och Wermlands Län inrättade, hvaraf de förra lemnade en tillverkning af 16,081 alnar och de sednare af 8,921 alnar.

De inrättningar, för hvilkas ändamålsenliga bedrivande klädesfabriksidkarne Vougt & Wetterling i Norrköping och J. R. Wallberg i Halmstad erhållit och under loppet af år 1837 ännu innehaft förlagslån af Manufactur-Discontfonden, hafva, enligt hvad Collegium efter anställde undersökningar inhemtat, berörde år varit i full gång, hvarigenom de vilkor, hvarunder desse lån få på bestämd tid innehafvas, blifvit behörigen iakttagne.

Utom de betydliga quantiteter ull af inhemsk production, som år 1837 blifvit vid Fabrikerne använde, äro samma år från utrikes orter af slik vara införtullade 1,515,599 z , hvilket quantum med 752,625 z eller nära dubbelt öfverstiger importbeloppet af berörde rå-ämne år 1836. Orsaken till denna, oansedt den här ofvan uppgifna minskning i klädestillverkningen sistlidne år, så betydliga tillökning i ull-importen torde vara att finna dels deri att förråderne af ull, sedan den importerade mindre quantiteten år 1836, hvilken med omkring hälften understeg införselsbeloppet år 1835, blifvit använd, voro mer än vanligt tömda, och dels deri att ullprisen å utrikes orter år 1837 i allmänhet betydliggen föllo och derigenom föranledde till ökade handels-speculationer med denna vara.

I sammanhang med uppgiften rörande klädesfabrikationen torde få nämnas förhållandet med de såkallade Etoffs-Fabrikerne. Tillverkningen dervid utgjorde 33,868 alnar, bestående hufvudsakligen af Flanell och Flaggduk eller omkring 6,000 alnar mindre än år 1836. Bombasins- och Kamlotts-fabrikationen fortfor att vara nedlagd; men deremot införtullades af dessa varor 984,311 alnar eller nära 300,000 alnar mera än året förut. Införseln af förtullad Flanell utgjorde endast 5,895 alnar.

2:o. *Bomulls- och Linneväfnads-Fabrikerne:* Vid de år 1837 i gång varande 42 Fabriker af detta slag har tillverkningen utgjort 820,083 alnar så kallade egentliga väfnader, bestående hufvudsakligen af hvitt bomullslärf samt 59,469 stycken dukar, alltsammans upptaget i värde till 363,725 R:dr, och, om dermed jemföres förhållandet år 1836, finnes, att fabrikationen af väfnader minskats år 1837 med 133,192 alnar, men af dukar ökats med 4,664 stycken. Att den sålunda anmärkte minskning i Bomullsfabrikater sistlidet år varit till icke obetydlig del föranledd af den ökade tillverkningen af bomullstyger i enskilda hushåll inom Elfsborgs Län samma år, hvilken öfversteg den året förut derstädes producerade quantiteten med nära nog en million alnar, synes ej vara tvifvel underkastadt, särdeles som sistnämnde varor af tillverkarne föryttras till så lågt pris, att Fabriksidkarne icke med dem kunna underhålla täflan vid afsättningen.

Den största quantiteten bomullsväfnader, bestående endast af så kallad Shirting och Cambrick, tillverkades vid den å landet i Elfsborgs Län, af ett bolag med stor kostnad anlagde väfveri-fabrik, som drifves med mekanisk kraft. Denna fabrik, som är den första af detta slag i Sverige, producerade år 1837, eller redan 2:dra året efter det den kommit i verksamhet, 200,000 alnar af nyssnämnde varor; och då, enligt hvad upplyst blifvit, desse väfnader äro af utmärkt god beskaffenhet och afyttras till ett pris, understigande det, hvartill införskrifne utländska väfnader af lika finhet kunna försäljas, samt erfarenheten under de 2:ne sistförflutne åren ådagalagt, att denna för tillverkning endast af finare, hvita väfnader inrättade fabrik icke i ringaste mån lagt hinder i vägen för fortgången af den vigtiga husväfnadsindustrien i samma ort; så är all anledning att hoppas,

det ifrågavarande anläggning, i den mån den hinner utvecklas och förkofras, skall för landet medföra betydlig fördel och nytta.

Bland de öfriga Bomulls-Fabrikerne, var tillverkningen störst vid Bolaget S. L. Lamms & Sons Fabrik, Heleneborg kallad, i Stockholm. Den utgjorde 169,145 alnar bomullsväfnader af åtskilliga slag.

Förfärdigande af vanliga linne-väfnader, eller så kalladt lärft, utgör icke något egentligt föremål för Fabrikerne verksamhet; men af Damast och Dräll tillverkades år 1837 14,632 alnar och 1,331 stycken särskilda servietter och dukar, hvaraf fabrikationen var betydligast vid A. F. Garbergs Enkas Fabrik i Gefle.

Af Bomullsväfnader införtullades samma år 1,047,136 alnar, hvaribland äfven tryckta varor eller Cattuner, samt 63,833 qvadratalnar façonerade dukar, uppgående allsammans till ett värde af 675,579 R:dr, eller för 13,330 R:dr mindre än importen år 1836; och exporten af sådana väfnader utgjorde 48,441 alnar, uppskattade till 24,228 R:dr, hvilket mångdubbelt öfverstiger export-värdet sistnämnde år, då det endast uppgick till 843 R:dr.

Importen af Linneväfnader år 1837 utgjorde 365,316 alnar, hufvudsakligast så kallad blaggarnsväf från Finland, uppskattade till 78,508 R:dr, och öfversteg således införselsvärdet år 1836 med nära 15,000 R:dr. Exporten af dylika varor åter uppgick till 304,141 alnar, värda 173,422 R:dr, hvilket öfverstiger 1836 års export, till quantiteten med 132,617 alnar och i värde med 70,204 R:dr.

I följd af ofvananförde, år 1837 så betydligt ökade tillverkning af Bomullsväfnader i enskilda hushåll, har, oaktadt den här anmärkta minskning i Fabriksproduktionen af dylika väfnader, bomullsgarn blifvit samma år införtulladt till ett belopp af 1,174,500 LL , eller 66,467 LL mera, än hvad af denna vara år 1836 till Riket infördes.

Af Lin importerades år 1837 2,421 LL , oberäknadt 23,163 LL , som, i följd af strandning på Svenska kusten, till Riket inkom, och exporten af dylik vara utgjorde 2,156 LL .

3:o. *Mechaniska Bomulls-Spinnerierne.* Tillverkningen vid dessa inrättningar, till antalet 8 stycken, uppgick år 1837 till 675,305 LL garn eller nära lika med spånadbeloppet år 1836. Den största Fabrikationen ägde rum vid Bo-

laget Bergman & Bohnstedts Spinneri i Stockholm, der produktionen, som förstnämnde år betydligt ökades, utgjorde 182,300 Z ; dernäst var tillverkningen betydligt vid Strömma Spinneri-Fabrik i Blekinge Län, der spånadsquantiteten uppgick till 146,384 Z , samt vid Spinneriet Rosendahl i Götheborgs och Bohus Län, hvarest tillverkades 100,060 Z . Ägaren af sistnämnde verk, Handlanden Hennig, samt Intressenterne i Strömma Spinneri, hvilka erhållit förlagslån af Manufactur-Discontfonden, under vilkor att inrättningarne under lånetiden ändamålsenligt bedrifvas, hafva sålunda visat, att tillverkningen med verksamhet fortsattes, och derigenom fullgjort det vilkor, som vid lånens undfående blifvit föreskrifvet.

År 1837 införtullades 993,461 Z bomull, hvilken quantitet understiger införselsbeloppet af dylik vara år 1836 med 184,528 Z . Att en så betydlig minskning i importen kunnat äga rum, oaktadt Bomulls-Spinneriernes verksamhet varit lika stor som förut, torde härledas derifrån, att införseln af bomull år 1836 öfversteg importbeloppet år 1835 med 327,000 Z och att, i följd deraf, behållningen af denna vara från år 1836 varit tillräcklig att fylla det quantum, som utöfver 1837 års importbelopp, för inhemska behofven sistnämnde år erfordrats.

4:o. *Segel- och Tältduks-Fabrikerne*, hvilkas antal utgjorde 9 stycken, åstadkommo år 1837 en tillverkning af 395,540 alnar, upptagen i värde till 227,550 Rdr, och öfversteg denna varumängd sålunda quantiteten af år 1836 förfärdigad Segelduk med 15,320 alnar. Den betydligaste fabrikation af Segelduk ägde sistlidet år, liksom de föregående, rum vid det Bolaget Gibson & Keiller, uti Götheborgs och Bohus Län, i förening med Mechaniskt Spinneri anlagda Väfveri, Sågen kalladt, hvarest förfärdigades 264,230 alnar, eller två tredjedelar af hela Segelduks-Fabrikationen i Riket; och har Bolaget derigenom ådagalagt, att det vilkor af Fabrikens ändamålsenliga bedrifvande i större scala, hvarunder Bolaget erhållit ett förlagslån af Manufactur-Discontfonden, blifvit behörigen iakttaget.

Importen af Segelduk uppgick sistlidne år till 17,613 alnar, eller mera än dubbelt af den quantitet, som år 1836 införtullades. Exporten åter utgjorde 27,449 alnar, hufvudsaktligen från Götheborg, i hvars granskap ofvanomförmälda betydliga fabrik är belägen; och må här anmärkas, att någon utförsel af slik vara före åren 1836 och 1837 icke blifvit verkställd.

Af Hampa infördes sistlidet år 7,843 *Sk℔* eller 2,120 *Sk℔* mindre än året förut.

5:o. *Siden-Fabrikerne*. Af dessa inrättningar hade 4 blifvit nedlagde, hvarigenom antalet af dem vid 1837 års slut minskats till 19 stycken. Tillverkningen utgjorde 138,223 alnar, hufvudsakligen bestående af taftsväfnader af åtskilliga slag och olika benämningar, samt 98,314 stycken dukar, hufvor och mösstyg, alltsammaus i värde upptaget till 476,809 R:dr. Fabrikationen minskades således, af egentliga väfnader med 15,240 alnar och af dukar med 14,399 st., vid jemförelse af tillverkningsquantiteterna år 1836. Af Sammet och Felb var fabrikationen obetydlig och uppgick till 552 alnar af den förra och 176 alnar af den sednare väfnaden, men öfversteg likväl produktionen af dessa varor år 1836 med mera än dubbelt.

Den betydligaste Siden-Fabrik ägdes och bedrefs af Bolaget Mazer & Comp, som förfärdigade 28,347 alnar diverse väfnader och 13,416 dukar.

Ehuru Sidentillverkningen år 1837, på sätt anfördt är, icke obetydligt minskades, öfversteg likväl importen af silke samma år, som uppgick till 25,852 *℔*, 1836 års införselsquantitet med 4,133 *℔*, hvilket förmodligen härledt sig derifrån, att sistnämnde års import-belopp var ovanligt litet, i förhållande till hvad af denna vara året förut införtullades.

Värdet af införtullade hel- och halfsidenväfnader år 1837 utgjorde 221,462 R:dr eller 12,513 R:dr mera än värdet å importerade sidenvaror år 1836; deremot var exporten af slika tillverkningar, hvarför tull blifvit erlagd, af föga betydenhet och beräknades endast till 784 R:dr.

6:o. *Band-Fabrikerne*. Antalet af dem hade minskats med 3 och utgjorde år 1837 8 stycken. Värdet å deras tillverkningar är upptaget till 53,482 R:dr, och understeg således med 11,201 R:dr den summa, hvartill 1836 års fabrikation uppskattades.

De Bandfabriker, som ägdes af Enkan Stenbergs arfvingar samt af Fabrikören C. G. Tillman, lemnade år 1837 de största tillverkningarna, hvilka uppgingo i värde, vid hvartdera af dessa verk, till emellan 12 och 13,000 R:dr.

Importen af band utaf flerfaldige slag utgjorde 7,991 *℔*, beräknade till 102,102 R:dr, och understeg sålunda värdet å de band, som 1836 införtullades

med 17,418 R:dr. Exporten åter uppgick endast till 657 Z hufvudsakligen linneband, skattade till 2,052 R:dr, eller något mindre än exportbeloppet år 1836.

7:o. *Cattuns-Tryckerierne.* År 1837 verkställdes vid de här i Riket befintliga 9 inrättningar af detta slag tryckning af 46,747 alnar väfnader och 48,418 stycken dukar och kappor, eller 9,733 alnar och 24,511 stycken dukar m. m. mindre, än hvartill 1836 års tillverkning blifvit uppgifven. Denna fabrikation har, såsom Collegium i föregående årets underdåniga Berättelse anmärkt, under de sednare åren småningom aftagit, såsom en följd, dels af den ökade tillverkningen i enskilda hushåll af finare couleurda bomullsväfnader, hvilka till ett vida lägre pris än cattuner försäljas, och dels deraf, att de här i Riket i mindre skala inrättade tryckerier icke kunna uthålla täflan med de utländska stora Fabrikerne i denna väg.

Den betydligaste Cattuns-tryckning verkställdes sistlidne år, likasom de föregående, vid den å Heleneborg i Stockholm anlagda Fabrik, tillhörig Bolaget S. L. Lamm & Son, hvarest tillverkningen uppgick till ett värde af 14,848 R:dr.

8:o. *Färgerierne.* Vid de här i Riket inrättade sådana Fabriker, till antalet utgörande 297 stycken, har år 1837 färgerilönen uppgått till 425,170 R:dr, eller nära lika med värdet å slik tillverkning år 1836. I städerna Norrköping, Borås och Stockholm samt å landet vid det af Handlanderne Grönvall & Röhs anlagda Garnfärgeri i Götheborgs och Bohus Län var sistlidne år den betydligaste färgning åstadkommen.

9:o. *Socket-Raffineringsverken.* Å de år 1837 här i Riket i verksamhet varande 25 Socketbruk har fabrikationen samma år uppgått till 6,778,316 Z Socket och 3,309,304 Z Sirap, alltsammans i värde upptaget till 2,530,190 R:dr, hvarigenom tillverkningen öfverskjutit den quantitet, som år 1836 blifvit åstadkommen, med 648,957 Z Socket och 366,041 Z Sirap, eller sammantaget med öfver en million Z . Det betydligaste quantum Socket och Sirap förädlades vid Grosshandlaren J. D. Carnegies Fabrik i Götheborgs Län samt Bolaget L. E. Magnus & Comp:s Socketbruk i Götheborgs stad, uppgående å förra stället till

till 2,066,350 R och å det sednare till 1,321,720 R , socker och sirap sammanräknadt.

Förstnämnde år eller 1837 införtullades af rått, oförädladt socker 11,891,125 R , hvilket quantum öfversteg 1836 års import af dylik vara med ett belopp af 4,184,047 R . Då likväl importen af slikt råämne år 1836 var ovanligt liten, så att den understeg 1835 års införsels-quantitet med öfver 6 millioner R , samt 1837 års tillverkning, på sätt berördt är, ökades; så kan deraf lätt förklaras orsaken till behovet af en så betydlig införsel af rått socker sistlidne år.

Ehuru en icke obetydlig tullersättning är medgifven vid export af socker af inhemsk förädling, utförtullades likväl år 1837 endast 37,607 R af sådan tillverkning, eller 54,339 R mindre än år 1836.

10:o. *Fabrikerne för förädling af Tobak.* Tillverkningen vid dessa Verk, till antalet 84 stycken, uppgick år 1837 till 3,471,815 R diverse slag af Tobak och Snus, i värde upptagne till 986,680 R :dr, och öfversteg fabriktions-quantiteten år 1836 med 70,075 R .

Vid Grosshandlaren Th. A. Aspelins Fabrik i Stockholm och Fabriksidkaren P. C. Rettigs Tobaksförädlingsverk i Gefle var tillverkningen af Tobaksfabrikater betydligast. Den uppgick å förra stället till 584,616 R och å det sednare till 318,000 R .

Af oförädlade tobaksblad och stjelkar importerades år 1837 3,140,950 R , hvilken varumängd öfversteg införsels-quantiteten år 1836 med 118,591 R . Samma år införtullades af förädlad tillverkning 35,697 R karfvad och spunnen tobak samt snus, jemte 317,825 stycken cigarrer; och om dermed jemföres införselsbeloppet år 1836, finnes, att importen sistlidne år minskades med 3,759 R tobak och snus samt 214,050 cigarrer, hvilket sistnämnde förhållande synes ådagalägga, att tillverkningen af cigarrer inom Riket är i tilltagande.

Exporten af förädlade tobaksfabrikater, som hufvudsakligen ägde rum till Finland, utgjorde sistlidne år 100,815 R , eller 27,953 R mindre, än hvad af dylika varor år 1836 exporterades.

11:o. *Garfveri-Fabrikerne.* Dessa verk hade år 1837 ökats med 8 stycken, så att antalet af dem då utgjorde 240 stycken. Den garfvade och beredda tillverkningen uppgick till 916,406 R:dr sål- och smorläder samt 100,332 stycken skinn, alltsammans uppskattadt till 647,394 R:dr . Fabrikationen af läder öfversteg sålunda till quantiteten tillverkningen af dylik vara år 1836 med 54,565 R:dr , men antalet af beredda skinn understeg produktionen deraf sistlidne år med 8,922 stycken.

Vid J. Westin Jacobsons Enkas Garfverifabrik i Stockholm tillverkades samma år den största quantiteten sålläder, uppgående i vikt till 170,048 R:dr .

Importen af oförädlade hudar och skinn uppgick år 1837 till 1,186,724 R:dr eller 51,562 R:dr mindre än den quantitet af slika varor, som år 1836 från utrikes orter infördes.

Af beredt läder införtullades sistlidne år 44,019 R:dr , hvilket quantum understiger importen af sådan tillverkning år 1836 med 31,331 R:dr . Exporten af inhemsk så beskaffad fabrikation utgjorde förstnämnde år endast 1,158 R:dr , eller omkring en fjerdedel i förhållande till export-beloppet år 1836.

12:o. *Saffians-Fabrikerne.* Vid dessa inrättningar, hvilka, ehuru af mindre omfattning, torde böra omnämnas i sammanhang med Garfverifabrikerne, hade år 1837 blifvit beredde 20,425 stycken saffiansskinn, värderade till 47,266 R:dr . Fabrikationen hade således ökats till quantiteten med 6,548 skinn, vid jemförelse med 1836 års tillverkning. Den betydligaste saffiansfabrik innehades sistlidne år, såsom tillförene, af ofvannämnde J. Westin Jacobsons Enka i Stockholm, och hade derstädes samma år blifvit beredde 14,012 stycken saffianer.

13:o. *Fabrikerne för åstadkommande af Glas, eller de så kallade Glasbruken,* hvilka till antalet utgjorde 14 stycken, hafva år 1837 lemnat en tillverkning af 4,337 kistor tafvel- och vanligt fönsterglas samt diverse sorter glaskärl, uppskattade till 372,591 R:dr , hvilken värdesumma öfverstiger den å 1836 års tillverkning uppgifna med 16,804 R:dr ; och var fabrikationen nu, som året förut, betydligast vid Presidenten Friherre af Nordins och Bruksidkären Kinnmans glasbruk, Johannisholm i Stora Kopparbergs Län, samt vid Commerce-Rådet Santessons då ägande glasbruk Bromö i Skaraborgs Län. Å det förra stäl-

let fabricerades grönt fönsterglas och andra glasvaror till ett värde af 62,326 R:dr, och å det sednare hvitt tafvelglas, beräknadt till 54,168 R:dr.

De år 1837 införtullade glasfabrikater af mångfaldigt slag, och deribland 573,851 stycken bouteiller och burkar, uppgingo i värde till 98,375 R:dr och öfverstego således importvärdet å dylika tillverkningar år 1836 med 6,615 R:dr.

Exporten af glasvaror förstnämnde år uppskattades till 10,278 R:dr, eller mera än 5 gånger så mycket som värdet å de år 1836 utförtullade glas-effecter.

14:o. *Fabrikerne för tillverkning af Papper.* Antalet af dessa inrättningar utgjorde år 1837 92 stycken, och tillverkningen derstädes uppgick till 224,416 ris papper af diverse slag, 8,140 *L&* papp och förhydningspapper, 379,992 stycken tak- och prässpapper samt 1,536,000 blanketter till Bankens nya sedlar, allsammans värderadt till 765,261 R:dr; och om härmed jemföres produktionsbeloppet år 1836, finnes, att sistlidne år tillverkningen blifvit ökad, till quantiteten, med 23,077 ris egentligt papper, 2,108 *L&* papp och förhydningspapper samt 220,878 stycken tak- och prässpapper samt i värde med 130,666 R:dr.

Bland samtliga pappersbruksidkarne i Riket åstadkom Bruksidkaren Sunnerdahl vid dess fabrik, Klippan kallad, år 1837 likasom de föregående åren den största tillverkningen, hvilken utgjorde 38,529 ris, i värde upptagne till 186,573 R:dr, och dernäst var fabrikationen betydligast vid Bergs-Rådet Munktells fabrik Grycksbo i Fahlu Län samt vid Bergs-Rådet Aschans pappersbruk Lessebo i Kronobergs Län, hvarest tillverkningarne uppgingo, å det förra stället till 13,551 ris, uppskattade till 56,103 R:dr, och å det sednare till 15,880 ris, värderade till 54,900 R:dr; och som Bruksidkaren Sunnerdahl och Bergs-Rådet Munktell, hvilka, för införande och begagnande af de utrikes uppfunna metoder för beredande af papper med machinkraft, erhållit förlagslån af *Manufactur-Discontfonden*, på sätt berördt är, ådagalagt, att de med berömlig drift fortsatt ifrågavarande tillverkning samt i öfrigt visat, att det af dem år 1837 förfärdigade machinpapper är af enahanda beskaffenhet som det af dem förut på lika sätt tillverkade, så anser Collegium bemålde idkare sistlidne år hafva iakttagit och fullgjort de vilkor, hvarunder ofvanomförmälde lån få af dem innehafvas.

År 1837 importerades 2,274 ris papper af åtskilliga slag eller 1,779 ris mindre än år 1836. Exporten åter af dylika varor uppgick till 36,548 ris, hvilket quantum öfversteg utförseln af papper sistnämnde år med 251 ris.

Af det för pappersbrukens tillverkningar erforderliga råämne, lump, införtullades endast 39 *Lk*, upptagne i värde till 19 R:dr 24 sk.

15:o. *Oljeslagerierne.* Tillverkningen vid de här i Riket befintliga 41 inrättningar af detta slag utgjorde år 1837 90,434 kannor lin- och rof-olja, och erhöles tillika efter prässningen 2,280 *Skk* oljekakor, alltsammans uppskattadt till 141,830 R:dr, och öfversteg tillverkningen år 1836 med 7,932 kannor. Den betydligaste quantiteten af dessa fabriker tillverkades vid de å landet inom Götheborgs och Bohus Län anlagde 2:ne Oljeslagerier, hvaraf det ena tillhör Handlanden Hennig och det andra Handlanden Del Banco. Vid dessa verk prässades sistlidne år tillsammans 43,000 kannor olja.

Af Hampolja, hvilken vara inom Riket icke tillverkas, införtullades år 1837 442,444 kannor samt af rof- och linolja 63,628 kannor. Hampolje-quantiteten öfversteg 1836 års import med 202,097 kannor eller nära dubbelt, men importen af lin- och rofolja minskades med 9,893 kannor.

Förstnämnde år inkommo 7,624 tunnor lin-, hamp- och roffrö, hvaraf största delen linfrö, eller 2,287 tunnor mindre än importen år 1836. Exporten af lin- och roffrö utgjorde 8,140 tunnor, hvilket quantum utgör endast hälften af 1836 års export.

16:o. *Fabrikerne för tillverkning af Porcelaine.* Vid de i Riket anlagde 2:ne Porcelainesbruk, Rörstrand och Gustafsberg, har värdet å de år 1837 åstadkomna tillverkningarne utgjort, vid Rörstrand 97,279 R:dr och vid Gustafsberg 87,690 R:dr eller tillsammans 184,969 R:dr. Denna summa understiger den å fabrikationsvärdet år 1836 uppgifna med 11,757 R:dr. Då för bedrifvande af dessa begge verk innehafvarne deraf undfått forlagslån ur Manufactur-Discontofonden, har Collegium anställt besigtningar å nämnde inrättningar och dervid funnit, att samma fabriker ändamålsenligt fortsättas, och att sålunda det vilkor, hvarunder länen få på bestämd tid innehafvas, blifvit behörigen iakttaget.

År 1837 importerades 225,765 \mathcal{Z} porcelaine, hvilken quantitet öfversteg med 4,778 \mathcal{Z} beloppet af de porcelaines-fabrikater, som år 1836 införtullades. Exporten åter af dylika varor är upptagen i värde till endast 361 R:dr, som likväl utgör dubbla värdet af exporten år 1836.

17:o. *Såpsjuderierne.* Dessa verk, till antalet 15, lemnade år 1837 en tillverkning af 16,414 fjerdingar såpa, uppgående i värde till 113,236 R:dr, hvilken fabrikation sålunda öfversteg 1836 års tillverkning med 784 fjerdingar. Någon import af såpa ägde år 1837, likasom året förut, icke rum, men af denna vara exporterades förstnämnde år 1,784 $L\mathcal{Z}$, eller 794 $L\mathcal{Z}$ mera än året förut.

18:o. *Fabrikerne för förfärdigande af mechanisk redskap.* Deras antal var år 1837 13 stycken och tillverkningarne uppgingo i värde till 94,741 R:dr, hvilket öfverstiger tillverkningsvärdet år 1836 med 8,128 R:dr; härifrån likväl undantagen tillverkningen vid Motala Mechaniska verkstad, hvilken icke, såsom fabriker i allmänhet, ansetts lyda under Hall-Rätt, och hvars tillverkningsvärde, uppgående år 1837 till 181,563 R:dr, således icke blifvit bland de här upptagne fabrikerne produktionsvärde inberäknadt.

De fabriker af nyssnämnde slag, som innehades af Bruksidkaren Morsing i Nyköping, af Fabrikörerne Ahlm och Malcolm i Norrköping samt af Felling i Stockholm, lemnade sistlidet år de betydligaste tillverkningarne.

Ofvanbemälde Ahlm och Felling, hvilka för ändamålsenligt bedrifvande af deras mekaniska verkstäder undfätt och innehafva förlagslån af Manufactur-Discontfondens, hafva, efter hvad Collegium inhemtat, år 1837 med skicklighet och drift fortsatt deras handtering samt sålunda iakttagit hvad såsom vilkor för länens bibehållande blifvit föreskrifvet.

Samma år importerades redskap och machiner för ett värde af 15,244 R:dr, hvilket utgör 34,512 R:dr mindre än värdet å den redskap, som år 1836 införtullades. Exporten af dylika tillverkningar är uppskattad till 10,867 R:dr eller 1,217 R:dr mera än exportvärdet året förut.

19:o. *Porter-fabrikationen* bedrifves endast vid det utmed Götheborgs stad privilegierade Porter-beredningsverk, som nu mera äges och bedrifves af Handlanden J. D. Carnegie. Tillverkningen derstädes uppgick år 1837 till 1,000

Oxhöfden och 759,000 helbouteiller porter och ale, alltsammans uppskattadt till 164,833 R:dr, och öfversteg sålunda fabriktionsvärdet år 1836 med 58,521 R:dr.

Förstnämnde år införetullades 8,141 kannor porter och andra ölsorter eller 631 kannor mera än år 1836. Exporten åter af dylika varor uppgick till 74,471 kannor, hvilket quantum med 6,854 kannor öfverstiger hvad af slik tillverkning år 1836 blifvit utfördt.

Tillverkningarne vid alla öfriga, af flerfaldigt slag, men hvar för sig af mindre anmärkningsvärd omfattning varande, fabriks- och manufactur-handteringar, hvilka Collegium, till undgående af ökad vidlyftighet, icke ansett nödigt att här specielt upptaga och omnämna, hafva år 1837 uppgått till ett sammantaget värde af 874,823 R:dr, och utgjorde antalet af dessa inrättningar och verkstäder 1,010 stycken.

Hvad Collegium sålunda i underdånighet anført samt ofvanåberopade tabell Lit. A. närmare upplyser, ådagalägger, att de år 1837 i Riket åstadkomna fabriks- och manufactur-tillverkningars sammantagna värde utgjort . . R:dr 12,731,805. och om derifrån afdrages värdet å de år 1836 inom Riket

tillverkade fabrikater, utgörande	„	12,618,887,
så uppkommer en summa stor	R:dr	112,918,

hvarmed produktionsvärdet år 1837 öfverstiger det värde, hvartill 1836 års tillverkningar blifvit uppskattade.

Enär nu, enligt hvad här ofvan i de hufvudsakligaste delar visadt är, tillverkningarnes uppgifne värden äro snarare för lågt än för högt beräknade, torde af nyss anförde förhållande den slutsats med tillförlitlighet kunna dragas, att fabriksnäringen i allmänhet år 1837, likasom de föregående åren, varit i tilltagande, ehuru en eller annan fabrikant minskat eller nedlagt sin rörelse samt derigenom föranledt, att tillverkningen i någon särskild gren af fabriks-handteringen minskats; och i hvad mån ofvörmådde näring under de sednast framflutne 10 åren vunnit utveckling och förkofran, kan i öfrigt säkrast bedömas deraf, att år 1827 samtliga fabriksarbetarnes antal utgjorde 8,131 och tillverkningarnes värde 8,288,926 R:dr, men att år 1837, enligt hvad ofvannämndt är, anta-

let af slike arbetare uppgick till 13,948 och värdet å tillverkningarne besteg sig till 12,731,805 R:dr.

Uppå antalet af de fabriker, till hvilkas anläggande Collegium år 1837 utfärdat tillståndsbref, äfvensom på de patenter å här i Riket okände uppfinningar, hvilka Collegium sistlidne år meddelat, får Collegium i underdånighet bifoga förteckningar Lit. B. C.

Vidkommande dernäst husslöjderne och deribland främst väfveri-näringsen, utöfvad i enskilda hushåll, hvilken utgör ett viktigt bidrag till folkets bergning och välstånd i flere delar af Riket, får Collegium i underdånighet anmäla följande:

Enligt de till Collegium från Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Elfsborgs Län inkomne uppgifter på quantiteten af i orten åstadkomna och afstämplade samt till andra delar af Riket förpassade väfverivaror, har tillverkningen inom nämnde Län sistlidne år utgjort:

Af bomullsväfnader	4,015,503	alnar.	
Af blaggarnsväf	87,075	d:o.	
Af linneväfnader i öfrigt	898,841	d:o.	
Af vadmal och andra ylletyger	900,210	d:o.	
Af väfnader utaf diverse blandadt slag	30,619	d:o.	5,932,248 alnar.
Härtill komma band af diverse slag	1,826,699	alnar.	
Dukar	1,698,323	styck.	
Täcken, mössor och tröjor	97,840	d:o.	
Strumpor och vantar	59,253	par.	

Af Kronofogdarnes i Riket till Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande afgifne närings-uppgifter inhemtas, att, utöfver hvarje ords eget behof, blifvit år 1837 i enskilde hushåll inom de öfriga Länen förfärdigade och utom orten afyttrade:

I Wester-Norrlands Län, lärfter, till större delen af finare slag,	457,000	alnar.
I Helsingland af Gefleborgs Län, lärfter af gröfre beskaffenhet	892,000	d:o.
I Calmare Län, linneväf	300,000	d:o.
I Hallands Län, ylle- och linneväf	254,000	d:o.
	<u>Transport</u>	<u>7,835,248 alnar.</u>

	Transport	7,835,248	alnar.
I Christianstads Län, bolstervar och linneväf		30,000	d:o.
I Jönköpings Län, linneväf		25,000	d:o.
I Kronobergs Län, ylle- och linneväf		18,000	d:o.
I Linköpings Län, omkring		15,000	d:o.
I Nyköpings Län, ylle- och linneväf		14,000	d:o.
I Skaraborgs Län, linne- och ylleväf		10,800	d:o.
I Gottlands Län, ylleväf, omkring		5,000	d:o.
I Götheborgs Län, diverse väfnader, circa		25,000	d:o.
samt i Stora Kopparbergs, Jemtlands, Malmöhus, Westerås, Wester- och Norrbottens Län, diverse väfnader, utgörande tillsammans		25,000	d:o.
	Summa väfnader	8,003,048	alnar,

oberäknadt det högst betydliga antal af dukar m. m. jemte den quantitet band, som, på sätt berördt är, blifvit i Elfsborgs Län åstadkomne. Och då Kronofogdarne i åtskillige fögderier, der väfnadsslöjden mera allmänt idkas, icke uppgifvit quantiteterna af derstädes tillverkade väfnader, utan endast omförmält, att sådane der åstadkommits och från orten afyttrats; så torde med säkerhet kunna slutas, att beloppet af åstadkomne husväfnader, utöfver tillverkarnes eget behof, vida öfverstigit hvad här ofvan är vordet uppgifvet; men om äfven tillverkningen af slika väfnader år 1837 icke skulle hafva uppgått till mera än hvad här ofvan finnes beräknadt, och detta belopp jemföres med quantiteterna af de väfnader, som för år 1836 blifvit uppgifna, utgörande 7,258,043 alnar; så finnes, att sistlidet års tillverkning i allt fall öfverstigit den år 1836 åstadkomne med 745,005 alnar; och nå i öfrigt, såsom bevis på väfveri-näringens utveckling och fortkomst under de sednare åren endast inom Elfsborgs Län, i underdånighet anföras, att år 1830 quantiteten af derstädes tillverkade väfnader utgjorde 2,879,860 alnar, men år 1837 uppgick, på sätt ofvananfördt är, till 5,932,248 alnar.

Såsom premier för den i Wester-Norrland åstadkomne tillverkning af finare lärfter, har år 1837 blifvit, af de till Manufacturernes befrämjande anslagne Statsmedel,

medel, utbetald en summa af 3,874 R:dr 9 sk., hvilken är i det närmaste lika med den, som år 1836 för slikt ändamål utgafs.

I afseende på Enkan Anna Forsselius, hvilken, för fortsättande af en skola för undervisnings meddelande i väfnadskonsten, undfått ett räntefritt lån af Manufacturmedlen, stort 500 R:dr, har Collegium inhemtat, att hon under större delen af år 1837 vistats i Eksjö och der inrättat en väfskola, hvarest hon med särdeles skicklighet och framgång lemnat undervisning åt 24 elever uti de mindre vanliga och svårare delar af väfnadskonsten.

Då, hvad öfriga, i åtskilliga landsorter idkade, husslöjder angår, Collegium uppgifvit beskaffenheten och omfattningen af desamma uti dess underdåniga berättelse för år 1832, samt de i dessa ämnen inkomne näringsuppgifter för år 1837 icke gifva anledning, att några anmärkningsvärda förändringar i förut omformälde förhållanden under loppet af sistnämnde år inträffat; anser Collegium sig endast böra återropa hvad härom i förstnämnde års berättelse blifvit i underdånighet anfördt.

Beträffande slutligen *Handtverkerierne*, så är Collegium, som saknar alla uppgifter om quantiteten och värdet af deras tillverkningar, icke i tillfälle att i detta ämne meddela några närmare eller fullständigare upplysningar, än hvar till de från vederbörande inkomne uppgifter på handtverkeri- och andre slöjdedikares och deras arbetares antal samt den bevillning, som för deras rörelse sistlidet år blifvit erlagd, gifva anledning. Af dessa handlingar, hvilka i sammandrag under Lit. D., E., F. och G. i underdånighet bifogas, inhemtas, vid jemförelse med de i samma ämne för år 1836 afgifne förteckningar, att år 1837 antalet af handtverksmästare i städerna och deras gesäller blifvit minskadt, af de förre med 56 och af de sednare med 77; men att deremot antalet af lärlingar och andre vid handtverken skattskrifne personer blifvit ökad med 213; att idkare af sådane handteringar, hvilka egentligen hvarken kunna hänföras till fabriker eller handverk, blifvit till antalet ökade med 63, men deras för rörelsens bedrivande antagne betjening, jemte andre för näringen mantalsskrifne personer, minskade med 104; att mängden af

handtverkare på landet, eller så kallade Gerningsmän, blifvit ökad med 728, hvilken uppgifna betydliga tillökning, sammanlagd med hela antalet af inom Riket förut befintliga gerningsmän, uppgår till en summa af 9,964 så beskaffade personer, som, fördelad på 2,361 landsförsamlingar, likväl icke utgör mera än något öfver 4 gerningsmän i hvarje socken, äfvensom af deras lärlingar med 383, samt att den bevilning till Kongl. Majt och Kronan, hvartill handtverkarne i Rikets städer och idkare af andra handaslöjder blifvit i och för deras rörelse taxerade, utgjort, för handtverkarne 106,627 R:dr samt för de öfrige idkarne 27,833 R:dr; och som denna bevilningssumma med 1,912 R:dr öfverstiger den debiterade bevilningen för rörelsen år 1836 samt, oaktadt, på sätt nämndt är, handtverksverkstädernes antal minskats med 56 stycken, behovet af arbetare för bedrivande af de öfriga handtverkarnes rörelse i den mån tillagit, att de dervid använde personers antal ökats med 136, så torde deraf få dragas den slutsats, att handtverkerierne berörde år varit så tillitade, att deras idkare i allmänhet kunnat påräkna nödig och skälig arbetsförtjenst.

Exporten af slöjdevaror år 1837 uppgick till ett värde af 3,067 R:dr.

Collegium framhårdar med djupaste vördnad,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!
Eder Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
undersåter och tjenare

C. D. SKOGMAN.

E. W. BRANDEL.

Stockholm den 21 December 1838.

J. N. Borelius.

Lit. A.

J e m f ö r e l s e - S a m m a n d r a g
för Åren 1836 och 1837.

**General-Sammandrag öfver de vid Manufacturerne befintlige
Stolar och Arbetare samt Tillverkningsvärde för nedanskrifne år.**

	År 1836.				År 1837.			
	Fabriker.	Stolar.	Arbetare.	Tillverkningsvärde.	Fabriker.	Stolar.	Arbetare.	Tillverkningsvärde.
Bomulls- och Linne- Fabriker	40	677	929	401,470	42	662	855	363,725
Band- do	11	98	144	64,683	8	53	82	53,482
Klädes- do	113	552	3,325	3,742,837	109	514	3,275	3,583,686
Stofts- do	6	19	26	24,117	5	15	18	20,434
Siden- do	23	426	660	539,730	19	369	546	476,809
Silkes-Rederier . . .	18	—	26	45,400	14	—	26	31,000
Segelduks-Fabriker.	10	241	687	229,168	9	256	578	227,550
Cattans-Tryckerier.	7	—	80	50,919	9	—	73	37,394
Färgerier	288	—	904	426,542	297	—	887	425,170
Glas-Bruk	14	—	526	355,787	14	—	530	372,591
Porcelaines- do . . .	2	—	362	196,726	2	—	358	184,969
Parfumeri-Fabriker	13	—	17	25,415	15	—	16	26,017
Pappers-Bruk	93	—	1,267	634,595	92	—	1,292	765,261
Såp-Sjuderier	14	—	33	115,375	15	—	34	113,236
Socker-Bruk	24	—	314	2,342,716	25	—	373	2,530,190
Saffians-Fabriker . .	5	—	17	39,444	6	—	20	47,266
Tobaks- do	79	—	771	979,295	84	—	758	986,680
Ur- do	146	—	234	36,523	150	—	237	36,406
Läder- do	232	—	660	587,094	240	—	692	647,394
Olje-Slagerier	42	—	86	138,583	41	—	92	141,830
Waxljus-Fabriker . .	6	—	24	81,560	6	—	24	72,648
Mechaniska Bomulls- Spinnerier	8	—	684	679,800	8	—	732	619,741
Repslagerier	17	—	84	85,323	17	—	84	73,032
Porter-Bryggerier . .	1	—	76	100,312	1	—	102	164,833
Mechaniska Red- skaps-Fabriker . . .	14	—	175	86,613	13	—	200	94,741
Ättike-Bryggerier . .	20	—	47	29,813	19	—	46	31,912
Diverse mindre Fa- briker	803	118	2,065	579,047	789	119	2,018	603,808
Summa	2,049	2,131	14,223	12,618,887	2,049	1,988	13,948	12,731,805

Vid nedanskrifne Fabriker har, under loppet af åren 1836 och 1837, blifvit tillverkadt, nemligen:

	År 1836.	År 1837.
<i>Bomulls- och Linne-Väfnads-Fabrikerne.</i>		
Bomullslärfå och Cattun Alnar	486,253	354,144
Dukar Stycken	53,149	58,038
Bomullstyg Alnar	57,579	34,302
Parkum d:o	3,798	4,324
Gingang d:o	188,494	172,904
Diverse Bomulls- och Linne-väfnader . . . d:o	217,149	254,409
d:o d:o d:o . . . Stycken	1,656	1,431
<i>Band-Fabrikerne.</i>		
Sidenband Stycken	40,771	32,292
d:o Alnar	4,076	2,299
Ylle- och Pardu-band Stycken	234	83
Bomulls- d:o d:o	13,538	16,750
Siden-Snören och Fransar Alnar	120	190
d:o d:o Stycken	108	140
<i>Klädes-Fabrikerne.</i>		
Fint Kläde Alnar	273,082	271,949
Medelfint d:o d:o	253,662	216,612
Groft d:o d:o	92,850	113,404
Diverse väfnader d:o	45,820	23,228
d:o d:o Stycken	1,436	1,075
<i>Stofts-Fabrikerne.</i>		
Flanell Alnar	14,958	14,050
Flaggduk d:o	23,488	18,349
Mattväfnad d:o	1,595	1,214
Diverse väfnader d:o	—	255

	År 1836.	År 1837.
<i>Siden-Fabrikerne.</i>		
Taft Alnar	43,441	24,778
Satin d:o	15,913	17,675
Flor d:o	12,010	10,849
Dukar Stycken	111,199	96,962
Diverse väfnader Alnar	82,099	84,921
d:o d:o Stycken	1,514	1,352
<i>Segelduks-Fabrikerne.</i>		
Segelduk Alnar	351,589	379,860
Tältduk d:o	28,072	15,496
Ravenduk d:o	240	—
Prässenning d:o	319	184
<i>Cattuns-Tryckerierne.</i>		
Cattun och Möbel-Sitz Alnar	50,455	42,567
Border d:o	—	—
Shawlar och Dukar Stycken	71,564	46,383
Rullgardinstyg och Klädningar d:o	707	2,035
Mattor, Kappor och Täcken d:o	658	—
d:o d:o Alnar	—	653
Diverse tryckta Tyger d:o	6,025	3,527
<i>Pappers-Bruken.</i>		
Regal- och Median-Papper Ris	1,018	471
Post- d:o d:o	2,876	6,915
Velin- d:o d:o	24	499
Skrif- och Concept- d:o d:o	72,313	92,178
Tryck- d:o d:o	56,244	61,732
Cardus- d:o d:o	11,490	12,216

	År 1836.	År 1837.
Maculatur- och Grå-Papper Ris	50,336	42,421
Socker- d:o d:o	346	1,032
Diverse sorter d:o d:o	6,692 $\frac{1}{3}$	6,952
d:o d:o Lispund	6,032	8,140
d:o d:o Stycken	2,528,570	1,915,992
Såp-Sjuderierne.		
Såpa Fjerdingsar	15,630	16,414
Socker-Bruken.		
Raffinad-Socker Skålpund	3,964,933	4,324,528
Melis d:o d:o	1,053,560	1,199,242
Lump- och Puder-Socker d:o	551,311	569,888
Candi- d:o d:o	39,738	60,168
Kak- d:o d:o	519,817	624,490
Candi-, Mellan och Brun Sirap d:o	2,943,263	3,309,304
Tobaks-Fabrikerne.		
Cardus-Tobak Skålpund	899,185	878,568
Bref- och Lös-Tobak samt Cigarrer d:o	21,996	21,652
Rull- och Press-Tobak samt Pickanell d:o	641,136	630,789
Snus d:o	1,839,423	1,940,806
Saffians-Fabrikerne.		
Saffians-Skinn Stycken	13,877	20,425
Olje-Slagerierne.		
Lin-Olja Kannor	52,772	58,637
Rof- d:o d:o	29,730	31,797
Oljekakor Skeppund	1,985	2,215

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contor d. 21 December 1838:

J. M. Härstedt.

Lit. B.

**Förteckning på de Fabriksanläggningar, för hvilka Tillstånds-
Bref blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Colle-
gium utfärdade år 1837.**

Band-Fabrik	1.
Barnskomakerier	13.
Bensvärte-Fabrik	1.
Bomulls-Fabriker	2.
Bresilie-Qvarn	1.
Cattuns-Fabrik	1.
Chemiska Fabriker	2.
Fanérskärings-Fabrik	1.
Färgerier	13.
Garfverier, Engelska	23.
Glasbruk	1.
Hattfabrik	1.
Helsovatten, Fabrik för beredning af	1.
Hvitbetssockerfabriker	2.
Kautschuktyger, Fabrik för tillverkning af	1.
Klädesrenovering, Fabriker för	2.
Klädes- och Ylle-Fabriker	10.
Korgfabrik	1.
Kortfabrik	1.
Kruk- och Kakelugns-Fabrik	1.
Lackfabriker	3.
Liesmede	1.

	Transport	83.
Machiner och Redskap, Fabriker för tillverkning af		4.
Oljeslagerier		2.
Oljor, flyktiga, Fabrik för beredning af		1.
Pottaske-Fabrik		1.
Repslagerier		3.
Sidenfabriker		3.
Silkesrederi		1.
Sirup af Potates, Fabrik för tillverkning utaf		1.
Skriftpennor, Fabrik för beredning af		1.
Snickeri-Fabriker		6.
Socketbruk		3.
Spegel-Fabriker		3.
Spinneri		1.
Strump-Fabrik		1.
Såpsjuderier		2.
Tapet-Fabriker		5.
Tobaks- och Snus-Fabriker		12.
Tryckeri för väfnader		1.
Ur-Fabriker		8.
Vagn-Fabriker		4.
Vattentäta tyger, Fabrik för beredning af		1.
Ättike-Bryggerier		4.

Tillsammans 151.

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Cancelli den 21 December 1838.

Rob. Engelke.

Förteckning

å Patenter, som blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1837

för

- STRÖM, JONAS CLAESSON, den 25 Januari, under 2 år, å en förbättrad portativ tvättställning;
- ÖBERG, J. E., Klädesfabriksidkare, den 25 Januari, under 10 år, å af honom gjorde uppfinningar i afseende på åtskillige vid klädes-, casimirs- och andra ylletygens fabrikation brukliga handläggningar med ketting och inslagsgarn;
- HULTBRING, J. P., Comminister, den 26 Januari, under 10 år, å en ny uppfinning, hvarigenom åstadkommes en roterande rörelse;
- CARLSUND, O. E., Mechanicus, den 31 Januari, under 10 år, å ett af honom uppfunnet sätt att construera ångmachiner till sjöss;
- FRÖLICH, DAVID, Grefve, Häradshöfding, den 1 Februari, under 8 år, å en af honom uppfunnen form-apparat för smidning af jern;
- ZETHELIUS, A., Bruksidkare, den 6 Februari, under 10 år, å en af honom uppfunnen förbättrad construction af flamm-ugn för ved;
- DE VIELERS, Fränsman, den 23 Februari, under 5 år, å en uppfinning att af alla slags animala ämnen utdraga olja, spermaceti, tvål, husbloss, salmiak, berlinerblätt, gas för lyshållning samt bensvärta;
- SEGERMAN, LARS, f. d. Qvartermästare, den 24 Februari, under 6 år, å en af honom uppfunnen draggot till uppletande af nedsänkta dyrbarheter samt perlmusslor;
- YCKENSTRÖM, P., Bruksbyggmästare, den 24 Februari, under 8 år, å en af honom uppfunnen hackelse-machin;
- YCKENSTRÖM, P., Bruksbyggmästare, den 9 Mars, under 10 år, å af honom uppfunne s. k. spiral-cylindrar till fartygs fortskaffande;

- YCKENSTRÖM, P., Bruksbyggmästare, den 9 Mars, under 10 år, å spanmålsmagasiner af ny construction;
- BARK, N., Grefve, Hofmarskalk, den 10 Mars, under 8 år, å en utomlands känd method att tillverka s. k. präss-jäst;
- SWEDERUS, GEORG, Fabriksombudsman, den 20 Mars, under 12 år, å en af honom gjord uppfinning att använda zinkblende för tillverkning af zink eller messing;
- WEINBERG, J. P., Lieutenant, den 30 Mars, under 8 år, å tillverkning af regnbads-apparater;
- RYDIN, C. G., Fabriksidkare, den 31 Mars, under 8 år, å af honom uppfunne ånghjul;
- ORTMAN, E. A., Fabriksidkare, den 5 April, under 8 år, å en af honom gjord uppfinning att ur tömda bränvins-, rum- och vinkärl utdraga den i trädet qvarsittande spiritus samt att förbättra laggkärl;
- LAGERSTRÖM, L. J., Kyrkoherde, den 17 April, under 6 år, å tillverkning af halmskärnings-machiner af förbättrad construction;
- ROSENBORG, FR., Ryttmästare, den 28 April, under 7 år, å en i England uppfunnen så kallad centrifugal-excentrisk ventilator;
- MEYERSON, L., Sidenfabriksidkare, den 9 Maj, under 5 år, å tillverkning af kyprad Silkes-sammet och felb;
- SKÖLDBERG, C. G., Bruks-Inspector, den 9 Maj, under 8 år, å en ny stångjernshammare med dess ställning;
- OWEN, S., Bruksidkare, den 13 Maj, under 10 år, å en regulator af ny uppfinning, att användas å en eller flere dubbla eller enkla blås-cylindrar;
- OWEN, S., Bruksidkare, den 23 Maj, under 15 år, å en ny uppfinning af ångmachinsbyggnad;
- ALM, O. G., Byggmästare, och REGNANDER, E., Fabriksidkare, den 23 Maj, under 10 år, å barksågar af ny uppfinning;
- ÖSTERLIND, J. A., Snickare, den 23 Maj, under 5 år, å ett sätt att uti formar gjuta tegel till taklister, fenster- och dörr-smygar m. m.;
- GERNANDT, C. F. E., Conducteur, den 23 Maj, under 10 år, å förenklade bösslås af ny uppfinning, med lös springfjeder eller hanen fästad vid bygel;

- SERRANDER, P. A., Landtbrukare, den 30 Maj, under 10 år, å mäskvärmare, indelte uti tvänne rum;
- FRASER, D., Föreståndare vid Motala mekaniska verkstad m. m., den 9 Juni, under 10 år, å tillverkning af flyttbara lyftkranar, i förening med horisontela vindspel;
- FRASER, D., den 9 Juni, under 10 år, å ett nytt slags pistonkanna med expanderande packning m. m.;
- NORDGREN, E., Guld- och Silfver-arbetare, den 9 Juni, under 6 år, å beredning å så kalladt nysilfver, äfvensom å detsamma förarbetande till hushållsaker, verktyg m. m.;
- SANDSTRÖM, A., Byggmästare, den 15 Juni, under 10 år, å tröskmaskiner af ny uppfinning, att drifvas med vatten, hästar eller handkraft;
- TORÉN, P. C., Tygvaktare, den 20 Juni, under 8 år, å tillverkning af papper utaf hafsväxter, äfvensom å fiskbens användande till lim vid pappersberedning;
- FLORY, C. L., Fabriksidkare, den 23 Juni, under 5 år, å användande af ett slags korgar i stället för vanlig hängställning vid yttre hus-reparationer;
- MEYERSON, L., Fabriksidkare, den 30 Juni, under 5 år, å tillverkning af kardad silkes- och yllefelb;
- ALMGREN, K. A., Sidenfabriksidkare, och INDEBETOU, C. O., Klädesfabriksidkare, den 27 Juli, under 5 år, å en ny method att medelst mekanik tillverka corderoy;
- WAHRENDORFF, M. VON. Hofmarskalk, Friherre, den 15 September, under 10 år, å förfärdigande af kanoner efter ny construction;
- MOBERG, A., Inspector, den 15 September, under 8 år, å en af honom uppfunnen sädes-rensare;
- LUNDBERG, A., Kopparslagare, den 15 September, under 10 år, å en af honom uppfunnen redskap till bränvinsbränning, som drifves genom ånga;
- OLDE, L. W., Bruksbokhållare och BJÖRLINGSSON, A. F., Inspector, den 18 September, under 10 år, å gjutne stångjernshammare af tackjern och gjutne hammarstäd;

- ERICSSON, JOHAN, Capitaine, den 19 September, under 10 år, å ett af honom uppfunnet sätt att genom ångmachin förskaffa fartyg, utan att något runn för vattenhjul upptages vid fartygets sidor m. m.;
- BJÖRKMAN, S. E., Bokbindare, den 20 September, under 5 år, å tillverkning af så kallade portativa copie-machiner;
- JACOBSSON, H. J., Kopparslagare, den 21 September, under 10 år, å ett slags redskap till bränvinsbränning;
- JANSE, N., Lieutenant, den 27 September, under 10 år, å en af honom uppfunnen bergborr;
- ARENANDER, OLOF J., Bryggare, den 16 October, under 6 år, å tillverkning af London- och Windsor-öl, Weissbier, Maltvin, Kotbuser, Stettiner och Bayerskt öl;
- ENGWALL, J., Hofslagare, den 26 October, under 10 år, å ett tillförene ej begagnadt maskineri att till sjöss transportera fartyg;
- MUNCKTELL, THEOPHRON, Directeur, den 14 November, under 10 år, å en värmeapparat af ny uppfinning;
- ZETHELIUS, A., Bruksidkare, den 17 November, under 10 år, å en utomlands uppfunnen förbättrad construction af flamm-ugn för puddling;
- FRASER, D., Directeur, den 14 December, under 10 år, å en af honom gjord uppfinning af verticala ångmachiner;
- ANDERSSON, M. F., Gesäll, den 21 December, under 8 år, å en maskin för tillverkning af hästkosöm.

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Cancelli den 21 December 1838.

Rob. Engelke.

Lit. D.

Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver handtverkare med deras gesäller, lärlingar och andre vid arbetet skattskrifne personer för år 1837.

	Mästare.	Gesäller.	Lärlingar.	Andre vid handt- verket skattskrifne personer.
Alingsås	44	30	31	—
Arboga	67	47	44	4
Askersund	30	12	23	—
Borgholm	36	6	11	—
Borås	78	42	72	2
Calmar	98	47	128	—
Carlshamn	116	63	176	—
Carlskrona	155	92	237	16
Carlstad	80	51	71	—
Christianstad	102	142	201	18
Christinehamn	57	31	58	—
Cimbritshamn	40	21	50	1
Eksjö	73	85	—	—
Engelholm	—	—	—	—
Enköping	88	29	33	—
Eskilstuna	57	39	58	—
Fahlun	77	72	98	—
Falkenberg	41	15	12	—
Transport	1,239	824	1,303	41

	Mästare.	Gesäller.	Läringar.	Andra vid hand- verket skatkskrifne personer.
Transport	1,239	824	1,303	41
Falköping	26	12	10	—
Gefle	107	86	122	11
Grenna	27	14	24	—
Götheborg	201	261	364	21
Halmstad	79	49	72	—
Haparanda	13	2	7	—
Hedemora	44	19	20	—
Helsingborg	83	41	110	3
Hernösand	47	26	49	4
Hjo	38	20	27	2
Hudiksvall	53	31	44	—
Jönköping	111	55	131	21
Kongsbacka	25	10	10	1
Kongelf	24	8	7	1
Köping	52	30	36	1
Laholm	47	11	8	—
Landskrona	44	16	64	16
Lidköping	80	35	57	—
Lindesberg	23	9	4	—
Linköping	115	111	170	2
Luleå	26	6	13	—
Lund	87	96	159	—
Malmö	126	232	233	—
Transport	2,717	2,004	3,044	124

	Mästare.	Gesäller.	Läringar.	Andre vid hand- verket skatsskrifne personer.
Transport	2,717	2,004	3,044	124
Mariefred	23	10	19	—
Mariestad	48	26	49	—
Marstrand	8	1	—	—
Nora	32	13	22	—
Norrköping	148	222	278	—
Norrtelje	46	17	33	—
Nyköping	71	65	88	10
Philipstad	21	15	16	—
Piteå	31	8	11	3
Sala	60	32	37	—
Sigtuna	23	7	6	—
Skanör	3	1	1	—
Skara	29	19	13	—
Skenninge	35	15	20	—
Sköfde	37	9	22	3
Strengnäs	36	18	23	—
Strömstad	23	12	22	—
Stockholm	993	1,623	2,257	343
Sundsvall	72	33	42	—
Säther	25	18	17	—
Söderhamn	70	28	34	2
Söderköping	34	23	18	4
Södertelje	40	33	46	—
Sölftvitsborg	57	32	59	—
Transport	4,682	4,284	6,177	489

	Mästare.	Gesällar.	Lärlingar.	Andre vid handt- verket skattskriffne personer.
Transport	4,682	4,284	6,177	489
Thorshälla	15	4	7	—
Trosa	26	11	10	2
Uddevalla	73	60	81	—
Ulricehamn	35	16	23	—
Umeå	26	5	1	—
Upsala	109	126	228	—
Wadstena	40	26	47	—
Warberg	51	23	45	—
Waxholm	17	7	—	—
Wenersborg	75	44	46	4
Westervik	57	30	40	3
Westerås	83	89	87	—
Wexiö	88	49	98	2
Wimmerby	56	22	12	—
Wisby	88	27	98	3
Ystad	129	112	146	—
Åmål	52	33	32	—
Örebro	106	114	119	11
Öregrund	7	—	1	—
Östersund	22	3	7	—
Östhammar	35	17	19	—
Summa	5,872	5,102	7,324	514

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contor den 21 December 1838.

J. M. Hårstedt.

Lit. E.

Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver Idkare af sådana näringar, som ej kunna bestämdt hänföras till handel eller handverk och icke heller lyda under Hall-Rätt, för År 1837.

	Idkare.	Befienting i och för Naringen.	Andre i och för Naringen mantals-skrifne personer.
Alingsås	9	4	—
Arboga	25	6	—
Askersund	13	2	3
Borgholm	14	1	—
Borås	23	27	—
Calmar	61	23	36
Carlshamn	20	5	2
Carlskrona	33	44	4
Carlstad	27	4	—
Christianstad	43	36	3
Christinehamn	24	6	16
Cimbritshamn	28	14	—
Eksjö	16	3	—
Engelholm	—	—	—
Enköping	31	3	—
Eskilstuna	19	24	—
Dito Manufacturister	236	297	422
Fahlun	29	7	—
Falkenberg	8	1	—
Transport	659	507	486

	Idkare.	Betjening i och för Näringsen.	Andre i och för Näringsen mantals-skrifne personer.
Transport	659	507	486
Falköping	6	6	—
Gefle	222	35	45
Göteborg	126	57	8
Grenna	5	1	—
Halmstad	16	5	—
Haparanda	2	—	1
Hedemora	7	3	—
Helsingborg	53	47	3
Hernösand	12	8	8
Hjo	6	1	—
Hudiksvall	136	1	—
Jönköping	20	14	—
Kongsbacka	3	—	2
Kongelf	7	—	—
Köping	23	3	2
Laholm	4	1	—
Landskrona	38	56	1
Lidköping	11	11	—
Lindesberg	10	1	—
Linköping	60	29	17
Luleå	1	1	1
Lund	54	20	3
Malmö	83	69	—
Mariefred	12	1	—
Transport	1,576	877	577

	Idkare.	Beläning i och för Naringen.	Andre i och för Naringen mantals-skrifne personer.
Transport	1,576	877	577
Mariestad	8	5	—
Marstrand	5	3	—
Nora	14	3	—
Norrköping	115	63	25
Norrtelje	31	2	—
Nyköping	29	11	7
Philipstad	9	1	—
Piteå	4	4	1
Sala	15	4	17
Sigtuna	9	1	—
Skånör	2	—	—
Skara	9	3	2
Skenninge	21	14	5
Sköfde	8	1	—
Strengnäs	12	4	2
Strömstad	4	1	—
Stockholm	1,430	1,034	541
Sundsvall	124	4	—
Säther	5	3	—
Söderhamn	90	29	23
Söderköping	13	12	—
Södertelje	10	13	—
Sölvitsborg	24	3	—
Thorshälla	7	5	—
Transport	3,574	2,100	1,200

	Idkare.	Belöning i och för Naringen.	Andre i och för Naringen mantals-skrifne personer.
Transport	3,574	2,100	1,200
Trosa	42	—	12
Uddevalla	17	14	3
Ulricehamn	8	1	—
Umeå	6	1	—
Upsala	60	31	42
Wadstena	14	3	—
Warberg	8	5	1
Waxholm	26	2	—
Wenersborg	28	9	2
Westervik	15	4	3
Westerås	55	29	8
Wexiö	25	23	6
Wimmerby	7	3	—
Wisby	65	16	2
Ystad	49	22	—
Åmål	10	12	1
Örebro	56	46	11
Öregrund	4	—	—
Östersund	7	3	10
Östhammar	8	2	—
Summa	4,084	2,326	1,301

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contor d. 21 December 1838.

J. M. Härstedt.

Lit. F.

Uppgift på den Bevillning, hvartill handtverkare och idkare af sådana näringar, som hvarken kunna bestämdt hänföras till handel eller handverk och icke heller lyda under Hall-Rätt, uti Rikets Städer blifvit taxerade för år 1837, enligt de från Magistraterna inkomne förteckningar.

	Beloppet af den taxerade Bevillningen.					
	För Handtverkare.			För Idkare.		
Alingsås	201	8	—	62	32	—
Arboga	464	16	—	264	—	—
Askersund	141	24	—	109	—	—
Borgholm	184	—	—	97	—	—
Borås	447	16	—	188	20	—
Calmar	765	40	—	587	4	—
Carlshamn	791	—	—	124	—	—
Carlskrona	1,770	24	—	573	24	—
Carlstad	483	—	—	282	40	—
Christianstad	1,573	8	—	746	36	—
Christinehamn	323	32	—	133	—	—
Cimbritshamn	189	24	—	105	—	—
Eksjö	346	24	—	80	16	—
Engelholm	—	—	—	—	—	—
Enköping	561	32	—	260	—	—
Eskilstuna	333	32	—	237	—	—
D:o Manufacturister	—	—	—	1,396	12	—
Fahlun	679	—	—	386	—	—
Transport	9,255	40	—	5,632	40	—

					Beloppet af den taxerade Bevillningen.					
					För Handtverkare.			För Idkare.		
Transport					9,255	40	—	5,632	40	—
Falkenberg	107	—	—	142	—	—
Falköping	75	—	—	80	—	—
Gefle	997	24	—	1,155	24	—
Grenna	104	—	—	43	24	—
Göteborg	2,716	16	—	2,845	24	—
Halmstad	454	—	—	161	24	—
Haparanda	58	8	—	30	—	—
Hedemora	237	40	—	143	16	—
Helsingborg	459	40	—	779	24	—
Hernösand	420	24	—	152	32	—
Hjo	193	8	—	160	—	—
Hudiksvall	372	12	—	479	40	—
Jönköping	743	24	—	196	16	—
Kongsbacka	110	24	—	19	16	—
Kongelf	64	16	—	162	—	—
Köping	419	16	—	148	24	—
Laholm	102	24	—	73	—	—
Landskrona	330	—	—	342	16	—
Lidköping	206	40	—	87	—	—
Lindesberg	110	—	—	130	—	—
Linköping	843	24	—	612	28	—
Luleå	95	—	—	8	—	—
Lund	760	—	—	654	—	—
Malmö	1,516	24	—	1,836	16	—
Mariefred	94	—	—	78	—	—
Transport					20,847	20	—	16,153	28	—

					Beloppet af den taxerade Bevillningen.					
					För Handverkare.			För Idkare.		
				Transport	20,847	20	—	16,153	28	—
Mariestad	339	24	—	106	32	—
Marstrand	18	32	—	27	32	—
Nora	111	24	—	134	—	—
Norrköping	2,418	—	—	2,582	34	—
Norrtelje	166	—	—	176	24	—
Nyköping	537	24	—	358	24	—
Philipstad	95	24	—	85	—	—
Piteå	128	16	—	44	32	—
Sala	369	16	—	283	—	—
Sigtuna	88	—	—	65	—	—
Skanör	11	16	—	2	1	11
Skara	119	24	—	82	—	—
Skenninge	129	32	—	125	8	—
Sköfde	115	40	—	44	—	—
Strengnäs	189	—	—	136	40	—
Strömstad	44	8	—	14	—	—
Stockholm	71,412	14	5	} Innefattas i Bevilln. för Handverkare.		
Sundsvall	414	24	—			
Säther	125	24	—	49	—	—
Söderhamn	296	24	—	280	8	—
Söderköping	249	18	—	149	16	—
Södertelje	154	—	—	108	—	—
Sölvitsborg	393	—	—	122	—	—
Thorsbälla	48	12	—	207	40	—
Trosa	69	40	—	105	40	—
Transport					98,892	24	5	22,075	47	11

	Beloppet af den taxerade Bevillingen.					
	För Handverkare.			För Idkare.		
	Transport					
	98,892	24	5	22,075	47	11
Uddevalla	543	16	—	211	12	—
Ulricehamn	217	—	—	63	—	—
Umeå	143	—	—	49	40	—
Upsala	970	—	—	741	24	—
Wadstena	309	8	—	106	24	—
Warberg	226	40	—	162	—	—
Waxholm	79	24	—	149	24	—
Wenersborg	208	44	—	130	12	—
Westervik	298	—	—	131	40	—
Westerås	720	8	—	804	2	8
Wexiö	536	16	—	574	40	—
Wimmerby	204	16	—	87	16	—
Wisby	868	—	—	872	—	—
Ystad	789	24	—	434	24	—
Åmål	257	24	—	55	—	—
Örebro	1,089	—	—	910	—	—
Öregrund	33	—	—	58	—	—
Östersund	80	16	—	45	16	—
Östhammar	161	24	—	171	—	—
Summa	106,627	44	5	27,833	34	7

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contor den 21 December 1838.

J. M. Härstedt.

STOCKHOLM, 1839.

Tryckt hos P. A. NORSTEDT & SÖNER, Kongl. Boktryckare.

